

ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΡΓΟΥ ΤΕΧΝΗΣ

(από https://www.uwgb.edu/malloyk/art_criticism_and_formal_analysisi.htm)

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΒΙΒΛΙΟ: Barrett, Terry. (1994) *Criticizing Art: Understanding the Contemporary*. Mountain View, California: Mayfield Publishing Company.

Η κριτική έργου τέχνης αφορά στην αντίδραση, απόδοση νοήματος και δημιουργία κρίσης γύρω από συγκεκριμένο έργο τέχνης.

Βοηθά τους θεατές να αντιληφθούν, ερμηνεύσουν και αν κρίνουν έργα τέχνης.

4 ΑΕΟΝΕΣ ΜΟΡΦΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

1. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ (καθαρή περιγραφή χωρίς ανάλυση ή αξιολογική κρίση, απαντά στην ερώτηση «τι βλέπεις;»)
2. ΑΝΑΛΥΣΗ (ασχολείται με το τι συνιστούν τα χαρακτηριστικά του έργου και αποφασίζει γιατί ο δημιουργός χρησιμοποιεί αυτά τα στοιχεία ώστε να μεταφέρει συγκεκριμένα νοήματα. Απαντά στην ερώτηση «πώς το έκανε;»)
3. ΕΡΜΗΝΕΙΑ (εδραίωση ευρύτερου context για το συγκεκριμένο είδος τέχνης απαντά στην ερώτηση «γιατί ο καλλιτέχνης το έφτιαξε και τι σημαίνει;»)
4. ΚΡΙΣΗ (κατάταξη του έργου σε σύγκριση με άλλα και κυρίως το βασικό άξονα στις εικαστικές τέχνες: την πρωτοτυπία/αυθεντικότητα. Απαντά στο ερώτημα «είναι καλό έργο;»)

1. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

- a. Τι είδους έργο είναι - αρχιτεκτόνημα, γλυπτό κ.λπ.
- b. Τι υλικό έχει χρησιμοποιηθεί ή τι τεχνική
- c. Τι μέγεθος, κλίμακα, διάρκεια έχει
- d. Στοιχεία γενικών σχημάτων ή αρχιτεκτονικών δομών, σύνθεσης
- e. Περιγραφή αξόνων
- f. Περιγραφή γραμμών, περιγραμμάτων (απαλά, αιχμηρά κ.ά.)
- g. Πώς οι γραμμές ορίζουν φόρμες, σχήματα
- h. Σχέσεις μεταξύ σχημάτων: τα μεγέθη τους και οι επικαλύψεις, επαφές κ.λπ.
- i. Χρώμα και παλέτα
- j. Υφές ή άλλα σχόλια για την εκτέλεση της εργασίας
- k. Κόντεξτ: πού βρίσκεται, πότε και από πότε

2. ΑΝΑΛΥΣΗ

- a. Απόφαση του θέματος του έργου μέσω συγκεκριμένων στοιχείων π.χ. ιστορικών γεγονότων, αλληγορίας, μύθου κ.α.)
- b. Επιλογή των πιο ξεχωριστών χαρακτηριστικών είτε είναι η γραμμή, τα σχήματα, το χρώμα, η υφή..
- c. Ανάλυση αρχών σχεδίασης και σύνθεσης: επαναληπτικό, γεωμετρικό, αρμονικό, χαοτικό κ.λπ.

- d. Πώς τα στοιχεία της σύνθεσης συμβάλλουν στην συνολική εικόνα ή λειτουργία
- e. Ανάλυση της χρήσης του φωτός και του χρώματος: κοντράστ, σκιές, θερμότητα, συμβολισμός..
- f. Χρήση του χώρου και του τοπίου, πραγματικού ή και φανταστικού: συμπαγές, ρηχό, βαθύ, νατουραλιστικό..
- g. Απεικόνιση της κίνησης και πώς επιτυγχάνεται
- h. Αντίληψη ισορροπίας, αναλογιών, κλίμακας και η συναισθηματική αντίδραση στο αντικείμενο

3. ΕΡΜΗΝΕΙΑ

- a. Κύρια ιδέα, κυρίαρχο μήνυμα του έργου
- b. Ερμηνευτική δήλωση: μπορώ να συνοψίσω την πρόθεση του καλλιτέχνη σε μία πρόταση;
- c. Απόδειξη: ποια στοιχεία μέσα ή έξω από το έργο αποδεικνύουν την ερμηνεία αυτή;

Οι κριτικοί τέχνης κυρίως ασχολούνται με τα έργα της εποχής τους. Οι ιστορικοί τέχνης με κουλτούρες πιο μακρινές στο χώρο και στο χρόνο.

Η έννοια της κριτικής αρχικά δημιουργεί την εντύπωση ότι ο φορέας της κριτικής θα είναι εκ προοιμίου αρνητικός με το έργο.

Κριτικός είναι συνήθως 1. Ο επαγγελματίας/δημοσιογράφος 2. Ερευνητής/ακαδημαϊκός (συνήθως με εξειδίκευση σε κάποια εποχή ή κίνηση) 3. Καλλιτέχνης που κρίνει έργα άλλων καλλιτεχνών.

4. ΚΡΙΣΗ

- a. Ποια κριτήρια είναι τα πιο κατάλληλα για να κρίνω αυτό το έργο;
- b. Τι αποδείξεις/ποια στοιχεία μέσα ή έξω από το έργο σχετίζονται με κάθε κριτήριο;
- c. Βασιζόμενοι στα κριτήρια και στις αποδείξεις, ποια είναι η κρίση/κριτική μου για την ποιότητα του έργου;

ΑΡΧΕΣ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΤΟΥ ΤΕΡΡΥ ΒΑΡΡΕΤΤ

- Τα έργα τέχνης έχουν aboutness και ζητούν ερμηνεία
- Οι ερμηνείες είναι πειστικά επιχειρήματα
- Μερικές αποδόσεις νοήματος είναι καλύτερες από άλλες
- Οι καλές ερμηνείες λένε περισσότερα για το έργο απ' ό,τι η κριτική
- Τα συναισθήματα είναι οδηγοί για την ερμηνεία
- Μπορεί να υπάρχουν αντίθετες, συγκρουόμενες και ανταγωνιστικές ερμηνείες για τα ίδιο έργο
- Ο ερμηνείες συχνά βασίζονται στη γενική θεώρηση του κόσμου του κριτικού

- Οι ερμηνείες είναι όχι τόσο σωστές αλλά πιο πολύ λογικές, πειστικές, διαφωτιστικές και πληροφοριακές
- Οι ερμηνείες μπορούν να κριθούν από την συνέχεια ανταπόκριση και συμπεριληπτικότητα τους
- Ένα έργο δεν είναι κατ' ανάγκη αυτό που ο δημιουργός ήθελε να είναι
- ο/η κριτικός δεν μπορεί να είναι ο εκπρόσωπος τύπου του καλλιτέχνη
- οι ερμηνείες οφείλουν να αναδεικνύουν τα καλύτερα στοιχεία του έργου, όχι τα πιο αδύναμα
- αυτό που κρίνεται είναι το έργο όχι ο δημιουργός
- κάθε έργο είναι μέρος του κόσμου από τον οποίο προέκυψε
- κάθε έργο είναι μέρος άλλων έργων
- το νόημα ενός έργου μπορεί να είναι διαφορετικό από την εντύπωση των θεατών: η ερμηνεία έργων είναι κοινοτική προσπάθεια και η κοινότητα είναι αυτό διορθωτική
- οι καλές ερμηνείες μας καλούν να δούμε τους εαυτούς μας και να συνεχίσουμε την προσπάθεια